

АКТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРО ПІДГОТОВКУ МАГІСТРІВ-ФІЛОЛОГІВ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

(Рецензія на: П'ятакова Галина Павлівна. *Тенденції дидактичної підготовки магістрів- філологів в університетах країн Вишеградської групи*. Львів, 2020.)

DOI 10.25128/2304-1222.20.50.13

Книга української дослідниці зі Львова Галини Павлівни П'ятакової «Тенденції дидактичної підготовки магістрів- філологів в університетах країн Вишеградської групи» справляє враження своєчасного і сучасного внеску в методичну скарбницю української вищої школи.

Поява цієї книги викликана необхідністю «вписати» українську вищу школу в Європейський контекст, розглянувши практичні напрацювання наших колег – викладачів університетів країн вишеградської четвірки. Методологічний підхід Г. П. П'ятакової можна означити як компетентнісний, системний, роботі властива також орієнтація на філософію людиноцентризму.

Дослідниця значно розширює наші знання про європейську вищу освіту, зокрема про особливості підготовки студентів-філологів, і робить це фахово, залучаючи цілий ряд аргументів на підтвердження власної дослідницької позиції. Досліджені законодавча та методична бази, які уміщують документи з результатів виконання стратегічних довгострокових планів розвитку, акредитації, рекомендацій щодо формування стандартів та освітніх програм підготовки магістрів філологічних спеціальностей, результати досліджень, праці педагогів, дискусії у педагогічній літературі та на міжнародних конференціях сприяли узагальненню позитивного досвіду провідних університетів Вишеградської четвірки.

Викладачів українських університетів може лише приємно здивувати рівень академічної мобільності польських, угорських чеських та словацьких студентів. Збільшується обсяг навчання за програмами академічної мобільності, виникають нові форми організації міжнародної співпраці, зокрема: ERASMUS, Erasmus+, Еразмус+ KA107, NAWA, SYLFF (Польща), СЕЕРУС, Campus Mundy, Erasmus Credit Mobility (Угорщина), ERASMUS, СЕЕРУС, (Чехія), DAAD, СЕЕРУС, SOCRATES, Leonardo da Vinci, ERASMUS, Jean Monnet, TEMPUS, Akcia Rakúsko-Slovensko (Словаччина).

Дослідницею окреслені перспективи впровадження прогресивного досвіду підготовки магістрів філологічних спеціальностей у систему вищої філологічної освіти України. Зокрема рекомендується звернути увагу на підготовки філолога за цифровими технологіями в університетах країн Вишеградської четвірки; варто розширити зміст наших магістерських програм дисциплінами політико-економічного та соціально-культурного спрямування,

наприклад, “Центральноєвропейські дослідження”, “Східноєвропейські дослідження”, “Слов’янські дослідження”, “Слов’янознавчі дослідження”; доцільним було б збільшити участь магістрів у програмах академічної мобільності: стипендійних програмах Еразмус Мундус, *Еразмус+*, СЕЕРУС, DAAD тощо; уваги заслугове досвід надання спеціальних стипендій студентам, які працюють в напрямку академічної мобільності.

Уваги заслугове досвід післядипломної підготовки вчителя, йдеться про програми підготовки вчителя впродовж життя та системної розробки кар’єри для вчителів. Львівська дослідниця пропонує формувати компетентності сучасного педагога у шести напрямках: знання та використання мови, *використання* професійної науки та методології, планування навчального процесу, оцінювання знань учнів у навчальному процесі, підтримка, організація та управління навчальним процесом, професійна відповідальність і саморозвиток.

Досвід Європейських колег підказує, що варто *переглянути вимоги та ввести зміни до педагогічної практики майбутнього вчителя/викладача, її бази, збільшення годин тощо; вивчити та впровадити в університети України досвід угорщини щодо стипендіальної підтримки студентів для мотивації навчання на педагогічних спеціальностях*; врахувати для підготовки українського філолога, вчителя української мови та літератури досвід збереження національних традицій у представників нашого народу, які проживають на території інших держав; розробити програми бакалаврської/магістерської підготовки вчителя української мови і культури та української мови і культури національних меншин; звернути увагу на формування професійних компетентностей, які надавали б змогу випускнику працювати вчителем у школах національних меншин, а також брати участь в організуванні дозвілля національних громад.

Однак, в силу тенденцій сучасного політичного життя, до Г. П. П’ятакової виникає ряд запитань, як до фахівця, що добре розуміється на підготовці магістрів, які викладатимуть рідну та іноземні мови. Цікаво, чи Угорські та Польські університети так само трепетно дбають про підготовку учителів для шкіл національних меншин у своїй країні, як вони цього вимагають від України, стосовно меншин угорських чи польських? Як загалом виглядає ситуація з національними школами для українців в країнах Вишеградської четвірки? Сподіваюся, у наступних роботах Г. П. П’ятакової будуть розкриті ці дражливі, але насущні питання.

Таким чином в особі авторки книги маємо справу з тим поповненням для українських педагогів та методистів, які спроможні фахово та амбітно знаходити білі плями, оригінально увиразнювати їх контури і ландшафт, пропонувати свіжі інтерпретації малознаних методик та дидактичних підходів.

Інформаційна насиченість, фактологічна щільність перемижуються в Г. П. П’ятакової присутніми міркуваннями, поняттєво-термінологічними номінаціями,

власними і доречними заувагами, – забезпечуючи достовірність і переконливість студії. Отож варто вітати появу цікавої новаторської праці з української педагогіки, яка значно збагатить українську педагогічну науку і має безсумнівне практичне застосування.

О. В. Лабашук
доктор філологічних наук
професор кафедри теорії і методики
української та світової літератури
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка